

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - Τμήμα Μουσικών Σπουδών
Κέντρο Ιστορικής & Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας

7^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΑΣΤΙΚΕΣ ΛΑΪΚΕΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ

Καρδίτσα
18-20 Οκτωβρίου 2019

«Παυσίλυπο»
Δημοτική Πινακοθήκη

Συνδιοργάνωση: Περιφέρεια Θεσσαλίας-Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας
Δήμος Καρδίτσας
Ένωση Πολιτιστικών Συλλόγων Ν. Καρδίτσας

Από την εμφάνιση του χορευτικού τμήματος του Κέντρου Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας στις ετήσιες εκδηλώσεις «ΜΕΡΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ 2018» που παρουσίασε αστικούς χορούς και τραγούδια της Σμύρνης και των παραλίων της Μ. Ασίας.

Από την εμφάνιση της Χορωδίας Παραδοσιακής Μουσικής του Κέντρου Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας στα Καραϊσκάκεια 2018 που παρουσίασε τραγούδια της Σμύρνης.

*Στο εξώφυλλο εικονίζεται η καρδιτσιώτικη ορχήστρα του Γιώργου Χατζηευθυμίου, το 1920 περίπου.

Χαιρετισμός Περιφερειάρχη Θεσσαλίας Κώστα Αγοραστού

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας χαιρετίζει το 7ο Πανελλήνιο Συνέδριο με θέμα «Αστικές λαϊκές μουσικές». Είμαστε πολύ χαρούμενοι που φιλοξενούμε αυτή την πρωτότυπη, από πολλές απόψεις διοργάνωση, που προσεγγίζει και χαρτογραφεί ένα μουσικό χώρο που, παρότι είναι σε όλους μας οικείος, άργησε πολύ να αποχολήσει την ακαδημαϊκή έρευνα.

Από το ρεμπέτικο, μέχρι το λαϊκό και το έντεχνο, το αστικό λαϊκό τραγούδι αντανακλά όλες τις σημαντικές κοινωνικές εξελίξεις και μετασχηματισμούς στην Ελλάδα του 20ου αιώνα. Και είναι σημαντική η επιλογή της πόλης της Καρδίτσας, ως πολιτισμικού τόπου με μεγάλη συμμετοχή στην εξέλιξη του αστικού λαϊκού τραγουδιού, αλλά και ως μιας πόλης - εκπροσώπου της σημαντικής Θεσσαλικής συνεισφοράς σε όλα τα είδη της μουσικής παράδοσης.

Παράδοση σημαίνει να διατηρείς άσβεστη τη φωτιά, όχι να λατρεύεις τις στάχτες.

Στο πλαίσιο αυτό, τόσο οι ανοιχτές στο κοινό εκδηλώσεις όσο και οι καταξιωμένοι επιστήμονες, ερευνητές, ακαδημαϊκοί, εθνομουσικολόγοι και κοινωνικοί ανθρωπολόγοι, που συμμετέχουν στις εργασίες του συνεδρίου, θα δώσουν την απαραίτητη ζωογόνο πνοή στη «φωτιά» της μουσικής μας παράδοσης και θα καλύψουν ένα μεγάλο μέρος γνώσεων, που αφορά στις αστικές λαϊκές μουσικές.

Συγχαρητήρια στους διοργανωτές, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων-Τμήμα Μουσικών Σπουδών και το Κέντρο Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο Απόλλων» Καρδίτσας που τα τρία τελευταία χρόνια επέλεξε να ερευνήσει και να προβάλει το μεγάλο κεφάλαιο της αστικής λαϊκής μουσικής παράδοσης, σαν συνέχεια της μεγάλης και πολύχρονης ερευνητικής του προσπάθειας, που αφορά στο δημοτικό τραγούδι.

Με τη στήριξη της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας, του Δήμου Καρδίτσας, της Ένωσης Πολιτιστικών Συλλόγων και την ενεργό συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας, σας καλώ να τιμήσουμε έμπρακτα όλους εκείνους που υπηρετούν ακούραστα τον στόχο της ανάδειξης, της διατήρησης και της διάδοσης του λαϊκού μας πολιτισμού, με τη διοργάνωση επιστημονικών συνεδρίων και πολιτιστικών εκδηλώσεων υψηλού επιπέδου.

Χαιρετισμός Αντιπεριφερειάρχη Καρδίτσας Κώστα Νούσιου

Το Κέντρο Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο Απόλλων» συνεχίζει με συνέπεια και ήθος το πολύ σημαντικό του έργο, καταγράφοντας την πλούσια πολιτιστική παράδοση του τόπου μας, συστηματικά και επιστημονικά τεκμηριωμένα εδώ και χρόνια.

Η Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας στέκεται και φέτος αρωγός σε πολιτιστικές εκδηλώσεις με κοινωνικές προεκτάσεις, ιδίως σε πρωτοβουλίες που πρεσβεύει ο Απόλλων, ο οποίος δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα στη διοργάνωση ημερίδων, εργαστηρίων και πανελλήνιων συνεδρίων έχοντας ως συνδιοργανωτές το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, την Περιφέρεια Θεσσαλίας, το Δήμο Καρδίτσας και την Ένωση Πολιτιστικών Συλλόγων Καρδίτσας.

Το 7ο Πανελλήνιο συνέδριο με θέμα «Αστικές λαϊκές μουσικές», που συνδιοργανώνεται με το Τμήμα Μουσικών Σπουδών-Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, έρχεται να προστεθεί στην ιστορική θεματολογία που κάθε χρόνο εμπλουτίζεται και αισθανόμαστε τιμή και υπερηφάνεια για την συνεισφορά στην πολιτιστική μας κληρονομιά.

Θα ήθελα εκ μέρους της Π.Ε. Καρδίτσας να απευθύνω τα συγχαρητήριά μου στον «Απόλλωνα» που αποτελεί φάρο πολιτισμού, και προσωπικά στην κυρία Βάσω Κοζιού και να ευχηθώ καλή επιτυχία στο Συνέδριο.

Θα ήθελα επίσης να καλέσω όλους τις Καρδιτσιώτισσες και τους Καρδιτσιώτες σε αυτό το τριήμερο πολιτιστικών εκδηλώσεων για να τιμήσουμε έμπρακτα όλους εκείνους που υπηρετούν ακούραστα και με προσήλωση τον στόχο της ανάδειξης, της διατήρησης και της διάδοσης του λαϊκού μας πολιτισμού, με τη διοργάνωση επιστημονικών συνεδρίων και πολιτιστικών εκδηλώσεων υψηλού επιπέδου.

Χαιρετισμός Δημάρχου Καρδίτσας Βασίλειου Τσιάκου

Αστικό Λαϊκό Τραγούδι, τόσο οικείο αλλά και τόσο άγνωστο. Ενταγμένο στην καθημερινότητα αλλά και στις ιδιαίτερες στιγμές της αστικής τάξης διέγραψε μια αξιοπρόσεκτη διαδρομή στη νεότερη μουσική ιστορία. Ωστόσο παρά το γεγονός ότι αποτελεί σημαντικό κομμάτι της αστικής κουλτούρας, του αστικού πολιτισμού μας, μέχρι στιγμής η ερευνητική ματιά δεν έχει ενσκήψει, όσο θα έπρεπε, στη μελέτη του. Θεωρώ ότι το 7ο Πανελλήνιο Συνέδριο με θέμα «Αστικές λαϊκές μουσικές» θα συμβάλει αποφασιστικά στο να φωτιστούν άγνωστες πλευρές αυτού του μουσικού είδους και ταυτόχρονα πλευρές της πολιτιστικής ιστορίας μας.

Ο Δήμος Καρδίτσας ως η περιοχή στην οποία το αστικό λαϊκό τραγούδι «λειτουργήσε» δεν θα μπορούσε να απουσιάσει από τη συνδιοργάνωση ενός τόσο σημαντικού πολιτιστικού γεγονότος. Στηρίζουμε τον πολιτισμό μας, γιατί λαός που ξεχνά την ιστορία και τον πολιτισμό του, ουσιαστικά αποκηρύσσει την ταυτότητα του. Κλείνοντας θέλω να δηλώσω ότι βρισκόμαστε στο πλευρό σας, μετέχουμε στην διοργάνωση του συνεδρίου και ευχόμαστε επιτυχία στις εργασίες του.

Χαιρετισμός Προέδρου της Ένωσης Πολιτιστικών Συλλόγων Καρδίτσας Μανώλη Στεργιόπουλου

Η καταξίωση μίας πολιτιστικής ομάδας έρχεται μέσα από το έργο που προσφέρει στον τόπο και σηματοδοτείται από ένα χαρακτηριστικό: τη συνέχεια της ποιοτικής παρουσίας στα πράγματα. Με συνεπή την πολιτιστική του ατζέντα, δίχως να επαναλαμβάνεται και να αναλώνεται σε μετέωρα βήματα, αλλά κάθε φορά με πρωτοτυπία και γνήσια προθυμία, ο ΑΠΟΛΛΩΝ αποδεικνύει για έβδομη φέτος φορά την ίδια προσέγγιση που δίνει χαρακτήρα στη συλλογικότητα αυτή. Επιστημοσύνη, τεκμηρίωση και έρευνα. Ένα τρίπτυχο εγγυήσεων για την παράδοσή μας.

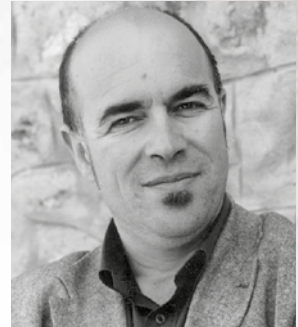
Με τον ΑΠΟΛΛΩΝΑ να σηκώνει επάξια το βάρος της κληρονομιάς του ντόπιου πολιτισμού μας, η ομπρέλα της Ένωσης Πολιτιστικών Συλλόγων ανοίγει και στέργει κάθε εγχείρημά του που εισφέρει ποιότητα στην καταγραφή του προφορικού Πολιτισμού. Στην ακολουθία του συνεδρίου, της έκδοσης πρακτικών και της βιωματικής τους παρουσίασης θα είμαστε παρόντες πρώτα για τη μέθεξη και κατόπιν για την επιβράβευσή της αξίας τους. Οι ευχές είναι σταθερές: καλή συνέχεια, αναμένουμε τα καλύτερα !

Χαιρετισμός Προέδρου του Συνεδρίου Γιώργου Κοκκώνη

Η τιμητική πρόσκληση του Κέντρου Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο Απόλλων» Καρδίτσας για τη συνδιοργάνωση ενός επιστημονικού συνεδρίου με το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων προανατολίστηκε πολύ γρήγορα στο πεδίο των αστικών λαϊκών μουσικών. Ο λόγος είναι ότι η πόλη της Καρδίτσας και η Θεσσαλία γενικότερα έχουν μεγάλη συμμετοχή στην ιστορική εξέλιξη του είδους, σε όλες του τις εκφάνσεις, από τα καφέ-σαντάν και τα ρεμπέτικα μέχρι τα νεότερα λαϊκά ιδιώματα.

Πολυσχιδή και ποικιλόμορφα, τα ελαφρά, τα σμυρναίικα, τα ρεμπέτικα, τα αρχοντορεμπέτικα, τα λαϊκά και τα σκυλάδικα, είναι οι μουσικές εκφράσεις πάνω στις οποίες ο συγκρητισμός των ιδεών και των αισθητικών τροφοδότησε μια σειρά από επάλληλα ρεύματα δημοφιλίας, άρρηκτα ζυμωμένα με τον νεοελληνικό πολιτισμό. Δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι συγκροτούν τη μουσική «κοινή» της ελληνικής κοινωνίας, τον κατ'εξοχήν οικείο ήχο, που συνοδεύει σχεδόν όλες τις ιδιωτικές και δημόσιες εκδηλώσεις της.

Ωστόσο, από ακαδημαϊκής απόψεως, τόσο ως καλλιτεχνικός όσο και ως πολιτισμικός «τόπος», οι αστικές λαϊκές μουσικές άργησαν να προσελκύσουν την έρευνα, που μονοπωλήθηκε για μεγάλο διάστημα από τις αντίστοιχες της υπαίθρου. Κι ενώ το δημοτικό τραγούδι εννοήθηκε ως μία από τις ισχυρότερες συνιστώσες της νεοελληνικής ταυτότητας ήδη από τον 19ο αιώνα, το αστικό λαϊκό συκοφαντήθηκε ως προϊόν επιμειξίας και περιθωρίου, υποκείμενο στους κανόνες της εμπορευματοποίησης, δεδομένου του ότι διεκδικεί τη μερίδα του λέοντος της ελληνικής δισκογραφίας. Ελάχιστοι έχουν προσπαθήσει να αναδείξουν τις βαθιές ρίζες των λαϊκών μουσικών στις αστικές κουλτούρες του 19ου αιώνα, τις οποίες εξακολουθούν αδιάλειπτα να καθρεφτίζουν με ποικίλους τρόπους, καθώς μεταλλάσσονται και εξελίσσονται μέσα στον χρόνο. Μεταπολεμικά, κάποιες ομάδες διανοουμένων τους αναγνωρίζουν μια κάποια αυθεντικότητα, η οποία βέβαια εγγράφεται στο εθνικό αφήγημα.

Η μουσική δημιουργία τα αξιοποιεί επιλεκτικώς, κυρίως μετά το 1960, ενώ η μεταπολίτευση τους δίνει νέα ώθηση, μέσα από το γνωστό ρεύμα αναβίωσης και επιστροφής στις ρίζες. Τα τελευταία 20 χρόνια αίρεται σιγά-σιγά ο αποκλεισμός τους από τα ακαδημαϊκά αμφιθέατρα.

Το συνέδριο «Αστικές λαϊκές μουσικές», δίνει το βήμα σε μια πλειάδα παλιών και νέων ερευνητών, που μελετούν το αντικείμενο από διαφορετικές αφετηρίες και με διαφορετικές μεθοδολογίες. Περισσότερο από μια ακαδημαϊκή συνάντηση, φιλοδοξεί να λειτουργήσει ως «σημείο απολογισμού» της έρευνας στο πλατύ, αλλά εν πολλοίς άγνωστο ακόμα αυτό πεδίο. Συγχρόνως, με πεποίθηση στον κοινωνικό ρόλο του Πανεπιστημίου, φιλοδοξεί να βγάλει την ακαδημαϊκή εκπαίδευση και έρευνα εκτός των τειχών και να προσεγγίσει το ευρύ κοινό, που άλλωστε στην πόλη της Καρδίτσας φημίζεται ως ιδιαίτερα μουσικόφιλο.

Χαιρετισμός Προέδρου του Κ.Ι.Λ.Ε. «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας Βασιλικής Κοζιού-Κολοφωτιά

Το Κέντρο Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας τα τρία τελευταία χρόνια επέλεξε να ερευνήσει και να προβάλει ένα σημαντικό κεφάλαιο, αυτό της αστικής λαϊκής μουσικής παράδοσης, σαν συνέχεια της μεγάλης και πολύχρονης ερευνητικής προσπάθειας, που αφορά στο δημοτικό τραγούδι.

Μέρος αυτής της δουλειάς παρουσιάσαμε στο πλαίσιο των ετήσιων θεσμοθετημένων εκδηλώσεων από τον Απόλλωνα «Μέρες Παράδοσης», οι οποίες το 2018 είχαν ως κεντρικό άξονα την αστική λαϊκή μουσική παράδοση, κάνοντας κοινωνούς και πολλούς συμπολίτες μας, με τους οποίους εδώ και πολλά χρόνια μοιραζόμαστε τις ίδιες ανησυχίες.

Η γνωριμία με τις αστικές λαϊκές μουσικές ολοκληρώνεται φέτος με το 7ο Πανελλήνιο Συνέδριο, το οποίο οργανώνουμε από κοινού με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων-Τμήμα Μουσικών Σπουδών και συνδιοργανωτές την Περιφέρεια Θεσσαλίας-Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας και τον Δήμο Καρδίτσας σε συνεργασία με την Ένωση Πολιτιστικών Συλλόγων Ν. Καρδίτσας από 18 έως 20 Οκτωβρίου 2019.

Για το Κέντρο Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας η επιστημονική στήριξη και τεκμηρίωση της ερευνητικής προσπάθειας ήταν και είναι απαραίτητη προϋπόθεση. Γι' αυτό και από το 2000 οργανώνουμε σε τακτά χρονικά διαστήματα πανελλήνια συνέδρια αναδεικνύοντας κάθε φορά και μια θεματική ενότητα. Υποστηρικτής και συνοδοιπόρος μας στα έξι προηγούμενα συνέδρια ήταν το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Το θέμα του 7ου Πανελλήνιου Συνεδρίου με τίτλο «Αστικές λαϊκές μουσικές» ήταν πολύ εξειδικευμένο, γι' αυτό και αυτή τη φορά προτείναμε ως συνδιοργανωτή το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων-Τμήμα Μουσικών Σπουδών, το οποίο αποδέχτηκε το αίτημά μας για επιστημονική στήριξη. Πρόεδρος του Συνεδρίου είναι ο Αναπληρωτής καθηγητής Γεώργιος Κοκκώνης, του οποίου η βοήθεια ήταν σημαντικότερη και επί της ουσίας καθ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας.

Μέσα από τις εισηγήσεις πολλών πανεπιστημιακών δασκάλων, από όλα σχεδόν τα πανεπιστήμια της χώρας μας, αλλά και πολλούς άλλους ερευνητές πιστεύω πως θα καλύψουμε ένα μεγάλο μέρος γνώσεων, που αφορά στις «αστικές λαϊκές μουσικές».

Η όλη ερευνητική προσπάθεια του Κέντρου Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας θα επισφραγισθεί με τον τόμο των πρακτικών, ο οποίος θα εκδοθεί άμεσα και θα περιλαμβάνει τις εισηγήσεις των εισηγητών του 7ου Πανελλήνιου Συνεδρίου, μέσα απ' τις οποίες τα μέλη και οι φίλοι μας θα γνωρίσουν καλύτερα την αστική λαϊκή μουσική παράδοση, με την οποία ελάχιστοι φορείς ασχολήθηκαν.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Λάμπρος Λιάβας, Καθηγητής, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Νίκος Κοταρίδης, Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Λεωνίδας Οικονόμου, Αναπληρωτής καθηγητής, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Γιώργος Κοκκώνης, Αναπληρωτής καθηγητής, Τμήμα Μουσικών Σπουδών - Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Πάνος Βλαγκόπουλος, Αναπληρωτής καθηγητής, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Δάφνη Τραγάκη, Επίκουρη καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Νίκος Ορδουλίδης, Διδάκτωρ εθνομουσικολογίας, Επιστημονικός συνεργάτης στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Σόνια Κοζιού, Διδάκτωρ εθνομουσικολογίας και πολιτισμικής ανθρωπολογίας, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, φιλόλογος, μουσικολόγος

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κοκκώνης Γεώργιος, Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Μουσικών Σπουδών-Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Βασιλική Κοζιού-Κολοφωτιά, Εκπαιδευτικός-Πρόεδρος του Κέντρου Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Δήμητρα Χαβδούλα, Δημόσιος Υπάλληλος-Γραμματέας του Κέντρου Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας

ΜΕΛΗ:

Ορδουλίδης Νίκος, Διδάκτωρ εθνομουσικολογίας, Επιστημονικός συνεργάτης στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Παπακώστας Χρήστος, Επίκουρος Καθηγητής Σχολής Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού-ΕΚΠΑ

Κοζιού Σόνια, Διδάκτωρ εθνομουσικολογίας και πολιτισμικής ανθρωπολογίας, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, φιλόλογος, μουσικολόγος

Σπάνιας Τέλης, Αντιδήμαρχος Διοικητικών Υπηρεσιών Δήμου Καρδίτσας, Γιατρός

Σδρόλια Παρασκευή, Προϊσταμένη Παιδείας και Πολιτισμού Δήμου Καρδίτσας-Βιβλιοθηκονόμος

Γραπατσά Ανδρονίκη, Msc-Νηπιαγωγός-Προϊσταμένη Δ/νσης Παιδικών Σταθμών Δήμου Καρδίτσας

Καραγιάννης Νίκος, Περιφερειακός Σύμβουλος Περιφέρειας Θεσσαλίας

Τσουρή -Καραμπινά Μαρία,

Συνεργάτης Π.Ε Καρδίτσας Τουρισμού -Πολιτισμού

Ιστορικός Πολιτισμού

Μανώλης Στεργιόπουλος, Πρόεδρος Ένωσης Πολιτιστικών Συλλόγων Ν. Καρδίτσας

Γιώτη Ευθυμία, Πτυχιούχος Φυσικής Αγωγής-Ταμίας του Κέντρου Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας

Οικονόμου Κων/νος, Μεταπτυχιακός φοιτητής-Πτυχιούχος Ιστορίας, Αρχαιολογίας-Μουσικός

Βησσαρίου Παύλος, Ηθοποιός-Σκηνοθέτης

Σταθοπούλου Κατερίνα, Φιλολόγος

Τζέλλα Σοφία, Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής

Παππάς Ηλίας, Καθηγητής Μουσικού Σχολείου Καρδίτσας-Μαέστρος

Μακρή Βασιλική, Ηθοποιός

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Κούτσικος Σωτήριος, Υπεύθυνος εκδηλώσεων του Κέντρου Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας

Ξυνόγαλου Μαίρη, Αντιπρόεδρος Κέντρου Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας

Διαμαντή Μαίρη, μέλος της Ε. Ε. του Κέντρου Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 7ΟΥ ΠΑΝΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ «Αστικές λαϊκές μουσικές»

Παρασκευή 18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2019, «Παυσίλυπο»

- 19:30-19:45 Έναρξη συνεδρίου-Χαιρετισμοί
19:45-20:15 Τιμητικό αφιέρωμα στον Ευάγγελο Αυδίκο, Ομότιμο καθηγητή του Τμήματος Ιστορίας Αρχαιολογίας Κοινωνικής Ανθρωπολογίας-Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Παρουσίαση: Δημήτρης Παλαιοθόδωρος, Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας Αρχαιολογίας Κοινωνικής Ανθρωπολογίας-Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Απονομή τιμητικής πλακέτας
20:15-20:30 Καλωσόρισμα συνέδρων: Γιώργος Κοκκώνης
20:30-21:30 Μουσική παράσταση: «Amerika» με τον Δημήτρη Μυστακίδη

Σάββατο 19 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2019 Αίθουσα Δημοτικής πινακοθήκης

Συνεδρία 1: Η Θεσσαλία και οι αστικές λαϊκές μουσικές

Προεδρεύουσα: Βασιλική Κοζιού

- 9:00-9:20 **Θεόδωρος Α. Σπύρος**, Διδάσκων στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Κρήτης
Ο Βασίλης Τσιτσάνης ως έμβλημα της τρικαλινής ιστορίας και ταυτότητας
9:20-9:40 **Θεόφιλος Αναστασίου**, ερευνητής-συγγραφέας
Πτυχές του έργου του Απόστολου Καλδάρια
9:40-10:00 **Κωστής Δρυγιαννάκης**, ερευνητής-συγγραφέας
Πρόσφυγες μουσικοί στην περιοχή του Βόλου: Ιχνηλατώντας τις απουσίες
10:00-10:20 **Σόνια Κοζιού**, Διδάκτωρ εθνομουσικολογίας και πολιτισμικής ανθρωπολογίας (ΕΚΠΑ). Φιλολόγος, μουσικολόγος
Τραγουδώντας επί σκηνής. Φύλο και αστικό λαϊκό τραγούδι
10:20-10:50 Συζήτηση
10:50-11:30 Διάλειμμα

Συνεδρία 2: Πτυχές του αστικού λαϊκού στον Μεσοπόλεμο

Προεδρεύων: Λ. Λιάβας

- 11:30-11:50 **Ιωάννης Αγγελάκης**, Δικηγόρος-Πτυχιούχος ΠΜΣ πολιτικής επιστήμης και ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο
Ο αμανές του Μεσοπολέμου: Η πολιτική της θρηνωδίας, οι προσλήψεις και η λογοκρισία της

- 11:50-12:10 **Μάριος Σκαμνέλος**, Μουσικολόγος (ΜΑ), υποψήφιος διδάκτορας στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Αρμόνικα: αναζητώντας τα ίχνη ενός ξεχασμένου οργάνου της ελληνικής αστικής μουσικής του Μεσοπολέμου
- 12:10-12:30 **Γιώργος Τσέρτος**, Μεταπτυχιακός φοιτητής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο (ΠΜΣ: πολιτική επιστήμη και νεώτερη ιστορία)
Η σύσταση των πρώτων λαϊκών κέντρων με μπουζούκια τη δεκαετία του 1930 και οι διαδικασίες «επαγγελματοποίησης» του μπουζουκιού
- 12:30-12:50 **Ηλίας Βολιότης-Καπετανάκης**, Δημοσιογράφος-ερευνητής-συγγραφέας
Η χαρακτηριστική συμβολή του Απόστολου Χατζηχρήστου στο αστικό λαϊκό τραγούδι
- 12:50-13:30 Συζήτηση
- 13:30-17:00 Διάλειμμα

Συνεδρία 3: Μουσικολογικές προσεγγίσεις του αστικού λαϊκού

Προεδρεύων: Γ. Κοκκώνης

- 17:00-17:20 **Ροζαλία Ελευθεριάδου**, Μουσικολόγος (ΜΑ)
Η αστική μουσική των Ελλήνων της Μαύρης Θάλασσας, όπως αποτυπώνεται στο χειρόγραφο του Τριαντάφυλλου Γεωργιάδη (1917)
- 17:20-17:40 **Γιώργος Κώτσικας**: Μουσικός-βιολιστής. Μεταπτυχιακός φοιτητής στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ο σκάρος του «Πετρέφ»
- 17:40-18:00 **Ευάγγελος Πετρινώτης**, Μουσικολόγος (ΜΑ)
Ερμηνευτικά-ποιοτικά χαρακτηριστικά του Ανέστη Δελιά
- 18:00-18:20 **Ιωάννης Αθανασίου**, Μουσικολόγος (ΜΑ), υποψήφιος διδάκτορας στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης & Τέχνης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Το ζήτημα της εναρμόνισης στη μεσοπολεμική ελληνική αστική λαϊκή μουσική των 78 στροφών μέσα από την περίπτωση του κιθαρίστα Κώστα Σκαρβέλη (1927-1941)
- 18:20-18:50 Συζήτηση
- 18:50-19:20 Διάλειμμα

Συνεδρία 4: Το αστικό λαϊκό και η δισκογραφία

Προεδρεύουσα: Σόνια Κοζιού

- 19:20-19:40 **Σπήλιος Κούνας**, Διδάκτωρ εθνομουσικολογίας, Επιστημονικός συνεργάτης στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
«Λαϊκοί δρόμοι» και μουσική πράξη, η περίπτωση του ματζόρε στις ηχογραφήσεις του μανέ

- 19:40-20:00 **Νίκος Ορδουλίδης**, Διδάκτωρ μουσικολογίας, Επιστημονικός συνεργάτης στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Περιπλανώμενοι σκοποί: η περίπτωση του «Εγώ θέλω πριγκηπέσσα»
- 20:00-20:20 **Γιώργος Ευαγγέλου**, Μουσικολόγος (ΜΑ), υποψήφιος διδάκτορας στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Η αναπαράσταση του εξωτικού στην ελληνική δισκογραφία κατά τη διετία 1947-48
- 20:20-20:50 Συζήτηση

Κυριακή 20 Οκτωβρίου 2019, Αίθουσα Δημοτικής πινακοθήκης

Συνεδρία 5: Κοινωνιολογία του αστικού λαϊκού

Προεδρεύουσα: Δ. Τραγάκη

- 9:00-9:20 **Νίκος Κοταρίδης**, Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο
Οι μαρτυρίες για το ρεμπέτικο τραγούδι και τον κόσμο του: δύο κείμενα του Ν. Μάθεση
- 9:20-9:40 **Νίκος Πουλάκης**, Μέλος ΕΔΙΠ, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Το στοιχείο της λαϊκότητας στη μουσική του παλιού Ελληνικού κινηματογράφου
- 9:40-10:00 **Σοφία Τζέλλα**, Καθηγήτρια φυσικής αγωγής
Από την Ελλάδα στο Μόναχο της Γερμανίας-Λαϊκό τραγούδι, χώροι και τρόποι διασκέδασης των Ελλήνων μεταναστών από το 1960 και μετά
- 10:00-10:30 Συζήτηση
- 10:30-11:00 Διάλειμμα

Συνεδρία 6: Μετασχηματισμοί και αναβιώσεις

Προεδρεύων: Α. Οικονόμου

- 11:00-11:20 **Δάφνη Τραγάκη**, Επίκουρη καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Μουσικές επιτελέσεις του πολιτικού στον δημόσιο χώρο. Περί ρεμπέτικου η συζήτηση
- 11:20-11:40 **Λάμπρος Λιάβας**, Καθηγητής, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Η «αντιπαροχή» του λαϊκού: από το νεοκλασικό στην πολυκατοικία!
- 11:40-12:00 **Πάνος Βλαγκόπουλος**, Αναπληρωτής καθηγητής, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Ταξινομίες ή ο Χατζιδάκις

12:00-12:20 **Ευάγγελος Αυδίκος:** Ομότιμος Καθηγητής, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Από τα νεοδημοτικά στα ντιμπιντοειδή και τα λαϊκοδημοτικά.
Υβριδικοί μουσικοί πολιτισμοί της πόλης

12:20-12:50 Συζήτηση

12:50-13:15 Διάλειμμα

Συνεδρία 7: Από το λαϊκό στο «σκυλάδικο»

Προεδρεύων: Ε. Αυδίκος

13:15-14:15 **Στρογγυλό τραπέζι: Το λαϊκό τραγούδι στη δεκαετία του '70**
Γιώργος Κοκκώνης, Αναπληρωτής καθηγητής, Τμήμα Μουσικών Σπουδών,
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Γιώργος Κοντογιάννης, Δημοσιογράφος-ερευνητής

Λεωνίδας Οικονόμου Αναπληρωτής καθηγητής, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

14:15-15:00 Συζήτηση-Συμπεράσματα

15:00 Λήξη συνεδρίου-Βεβαιώσεις συμμετοχής-Αναχώρηση

Από το 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο με θέμα «Λαϊκός Πολιτισμός και Εκπαίδευση».
Εικονίζονται από αριστερά προς τα δεξιά: Ευάγγελος Αυδίκος, Πρόεδρος του Συνεδρίου -Καθηγητής ΙΑΚΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Μιχάλης Μερακλής, Ομότιμος καθηγητής ΕΚΠΑ και Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Απόστολος Μαγουλιώτης, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βασίλης Αναγνωστόπουλος, Ομότιμος καθηγητής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βασιλική Κοζιού, Πρόεδρος του Κέντρου Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας (ντυμένη παραγκούνα) και άλλα μέλη του Απόλλωνα (2013)

Βιογραφικό του Δημήτρη Μυστακίδη

Ο **Δημήτρης Μυστακίδης** μετρά σχεδόν τριάντα χρόνια επαγγελματικής ενασχόλησης με τη μουσική. Θεωρείται ένας από τους πιο έμπειρους, πολυοργανίστες μουσικούς της ελληνικής σκηνής.

Σε αυτή την πορεία έχει συνεργαστεί με την πλειοψηφία των Ελλήνων καλλιτεχνών (συνθέτες, μουσικούς, ερμηνευτές) και έχει συμμετάσχει σε πάνω από 100 ηχογραφήσεις δίσκων.

Από το 1994 ως το 2004 συμμετείχε στην μπάντα «Λοξή Φάλαγγα» του Νίκου Παπάζογλου παίζοντας κιθάρα και λαούτο, ενώ από το 2002 έως σήμερα συνεργάζεται με τον Θανάση Παπακωνσταντίνου.

Από το 2001 είναι καθηγητής στο τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής του ΤΕΙ Ηπείρου, όπου διδάσκει λαϊκή κιθάρα, λαούτο και σύνολα, ενώ από το 2014 διδάσκει στο μεταπτυχιακό τμήμα της Σχολής Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

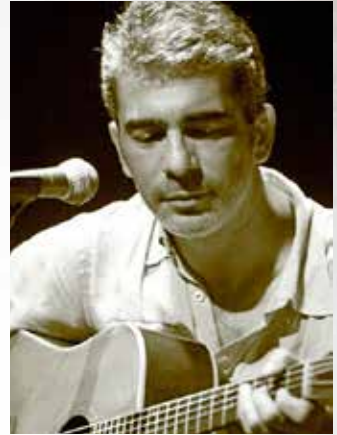
Με την κυκλοφορία του πρώτου του προσωπικού δίσκου «16 Ρεμπέτικα με Κιθάρα» το 2007 έφερε στην πρώτη γραμμή τη λαϊκή κιθάρα και την ιδιαίτερη τεχνική της. Ο δίσκος αυτός έγινε αφορμή για να δημιουργηθεί ένα ολόκληρο ρεύμα νέων κιθαριστών, που μελέτησαν και ανέπτυξαν την ξεχασμένη τεχνική της λαϊκής κιθάρας.

Επόμενοι δύο δίσκοι, οι «Αψιλίες» το 2009 με προπολεμικά και σμυρνέικα τραγούδια και το «Ψιθυρίζοντας το ρεμπέτικο» το 2013 με ρεπερτόριο ενορχηστρωμένο για λαϊκή κιθάρα και γιαλί ταμπούρ. Και οι δύο αυτοί δίσκοι καλύπτουν διαφορετικές τεχνοτροπίες της λαϊκής κιθάρας διατηρώντας όμως τη ζωντάνια και το πάθος που το ίδιο το ρεπερτόριο κουβαλά.

Ο επόμενος του δίσκος «Εσπεράντο» κυκλοφόρησε τον Νοέμβριο του 2015 και περιλαμβάνει μεταπολεμικά τραγούδια διασκευασμένα και ενορχηστρωμένα αποκλειστικά για λαϊκή κιθάρα με την συμμετοχή 16 σπουδαίων τραγουδιστών. Και σε αυτόν το δίσκο το ρεπερτόριο είναι η αφορμή για να φωτιστεί η σύγχρονη τεχνική της λαϊκής κιθάρας.

Ο τελευταίος του δίσκος «Amerika» κυκλοφόρησε τον Απρίλιο του 2017. Περιλαμβάνει τραγούδια της πρώιμης περιόδου του ρεμπέτικου, που γράφτηκαν από Έλληνες μετανάστες στην Αμερική και είναι όλα διασκευασμένα με την τεχνική της «τσιμπητής» κιθάρας, μιας τεχνικής που είναι σαφώς επηρεασμένη από την fingerpicking τεχνική των Αφροαμερικάνων μουσικών των Blues.

Έχει εκδώσει 2 βιβλία. Το πρώτο, από τη σειρά «Παραδοσιακή Μουσική», το «Λαούτο, Τροπικότητα & Εναρμόνιση» και το δεύτερο, από τη σειρά «Αστική Λαϊκή Μουσική», το «Λαϊκή Κιθάρα, Τροπικότητα και Εναρμόνιση».

Λίγα λόγια για τη μουσική παράσταση «Αμέρিকা»

Ο Δημήτρης Μυστακίδης, σε μια σόλο παράσταση, διασκευάζει και ερμηνεύει με την ιδιαίτερη τεχνική της «τσιμποπτής κιθάρας» ρεμπέτικα τραγούδια που κυκλοφόρησαν και παίχτηκαν ζωντανά μόνο στην Αμερική από Έλληνες μετανάστες μουσικούς. Ο πόνος του αποχωρισμού, το μακρύ και επίπονο ταξίδι στην Αμερική, ο αγώνας για την επιβίωση και την προσαρμογή, η περιθωριοποίηση, οι παρανομίες, ο νόστος και το όνειρο της επιστροφής, περνούν σαν κινηματογραφικές εικόνες μέσα από τα τραγούδια της παράστασης. Η μουσική τους, δωρική αλλά υφασμένη με μαεστρία, συλλαβίζει καημούς, ανακαλεί μνήμες και γεννά συγκινήσεις.

Το οπτικοακουστικό υλικό που συνοδεύει την παράσταση υπενθυμίζει την ιστορία που επαναλαμβάνεται. Υπογραμμίζει τα βιώματα και τα συναισθήματα που γεννιούνται σε κάθε μετανάστευση, σε όλους τους λαούς.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ AMERIKA

7^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΑΣΤΙΚΕΣ ΛΑΪΚΕΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ

Καρδίτσα
18-20
Οκτωβρίου 2019

«Παυσίλυπο»
Δημοτική Πινακοθήκη

Τιμητικό Αφιέρωμα στον Ευάγγελο Αυδίκο

Γεννήθηκε στην Πρέβεζα, με καταγωγή από το Συρράκο. Είναι ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Στην περίοδο 1992-2000 (Σεπτέμβριος) υπηρέτησε ως λέκτορας και επίκουρος καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, ενώ δίδαξε με ανάθεση στα Τμήματα Ελληνικής Φιλολογίας και Ιστορίας και Εθνολογίας του ίδιου Πανεπιστημίου. Υπηρέτησε ως καθηγητής Λαογραφίας στο Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας από το 2000-2018. Διετέλεσε πρόεδρος του τμήματος (2006-2008) και διευθυντής του Τομέα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας. Έχει λάβει μέρος σε πολλά συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό (Ρίο ντε Τζανέιρο, Άνκορατζ Αλάσκας, Κωνσταντινούπολη, Σόφια, κ.λπ.). Άρθρα του έχουν δημοσιευτεί σε ελληνικά και ξένα περιοδικά (Journal of American Folklore, Journal of Balkan and Near Eastern Studies, Western Folklore, Folklore(Αγγλία), The Electronic Journal of Folklore, Ethnologia Balkanica, Archivio Anthropologico Mediterraneo (Pallermo), Bulgurska Ethnologia)

στην Ελλάδα και το εξωτερικό (Ρίο ντε Τζανέιρο, Άνκορατζ Αλάσκας, Κωνσταντινούπολη, Σόφια, κ.λπ.). Άρθρα του έχουν δημοσιευτεί σε ελληνικά και ξένα περιοδικά (Journal of American Folklore, Journal of Balkan and Near Eastern Studies, Western Folklore, Folklore(Αγγλία), The Electronic Journal of Folklore, Ethnologia Balkanica, Archivio Anthropologico Mediterraneo (Pallermo), Bulgurska Ethnologia)

και σε πρακτικά συνεδρίων της Διεθνούς Εταιρείας για την προφορική Ιστορία(α. 1998. Rio de Janeiro: International Oral History Association and Associação Brasileira de História Oral International Oral. β.2000. International Oral History Association/Department of History at Boğaziçi University) αλλά και της Διεθνούς Εταιρείας για τη Λαϊκή Αφήγηση/ Κέντρο Ερεύννης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών (Narratives Across Space and Time: Transmissions and Adaptations, June 21-27, Athens,2009).

Έχει λάβει την ιδιότητα του fellowship,, στη διάρκεια εκπαιδευτικών αδειών, από

1.University of Essex/Department of Sociology/Professor of Oral History Paul Thompson, 1996-1997,

2. University College London/Department of Anthropology(Professor Charles Stewart), 2003-2004.

3. University of Pennsylvania(Professor Dan Ben-Amos) και Ohio State University(The Center for Folklore Studies, Assoc. Professor Dorothy Noyes),USA, 2008-2009, spring semester.

Συνεργάστηκε με τα πανεπιστήμια

- 1.Γκλαμόργκαν της Ουαλίας
2. Χαλλ στην Αγγλία
- 3.Τορίνο στην Ιταλία
4. Ταρτού στην Εσθονία
5. University College του Δουβλίνου
6. Αδριανούπολης(Trakya University)
7. Βοσπόρου(Bogazici University) στην Κωνσταντινούπολη
8. Άγκυρας στην Τουρκία

Έχει γράψει 19 μονογραφίες (ανάμεσά τους, Από την προξενήτρα στο γραφείο συνοικεσίων, Εισαγωγή στις σπουδές του λαϊκού πολιτισμού, Λαϊκή πίστη και κοινωνική οργάνωση, Προφορική ιστορία και μυθολογίας, Εορταί και πανηγύρεις). Ακόμη έχει επιμεληθεί 16 επιστημονικούς τόμους συνεδρίων ή αφιερωμάτων, των οποίων οι τρεις είναι το αποτέλεσμα της συνδιοργάνωσης τριών συνεδρίων (ΙΑΚΑ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και Κ.Ι.Λ.Ε. Απόλλων), ενώ επίκειται η έκδοση των πρακτικών του συνεδρίου «Ο έρωτας μέσα από το δημοτικό τραγούδι), που συνδιοργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, τα ΓΑΚ Καρδίτσας, τον Δήμο Λίμνης Πλαστήρα και την Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Έχει διευθύνει αρκετά ερευνητικά προγράμματα, με τελευταίο το πρόγραμμα που διεξάγεται από ερευνητική ομάδα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στον Δήμο Ελασσόνας, με στόχο την αναδιοργάνωση του Αγροτικού και Εθνογραφικού Μουσείου Αραδοσιβίων.

Έχει γράψει, επίσης, 6 λογοτεχνικά βιβλία (μία συλλογή διηγημάτων και 5 μυθιστορήματα). Το πρόσφατο μυθιστόρημά του εκδόθηκε τον Μάιο του 2019 από τις εκδόσεις Εστία, με τίτλο «Οδός Οφθαλμιατρείου», και συνομιλεί με σύγχρονο τρόπο με τον ποιητή και πεζογράφο Κώστα Κρυστάλλη. Σ' αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και η επιμέλεια ενός αφιερωματικού τεύχους για τον Συρακιώτη ποιητή και πεζογράφο, στο περιοδικό ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ (Ιούνιος 2020).

Είναι παντρεμένος με τη φιλόλογο Φωτεινή Λεοντάρη, στην οποία χρωστάει πολλά..

Σύνεδροι του 5ου Πανελληνίου Συνεδρίου με θέμα «Δημοτικό τραγούδι και ιστορία» (2015).

Από το 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο με θέμα «Φυτά και βότανα στον λαϊκό πολιτισμό και την επιστήμη». Διακρίνονται από δεξιά προς τα αριστερά: Αριστέιδης Δουλαβέρας, Αναπληρωτής καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Βάλτερ Πούχγκερ, Ομότιμος καθηγητής ΕΚΠΑ, Βασιλική Κοζιού, Πρόεδρος του Κέντρου Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας, Ευάγγελος Αυδίκος, Πρόεδρος του Συνεδρίου-Καθηγητής του Τμήματος ΙΑΚΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Δημήτριος Κοζιός, Επίτιμος πρόεδρος του Κέντρου Ιστορικής και Λαογραφικής Έρευνας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝ» Καρδίτσας (2017)

Πολυσχιδή και ποικιλόμορφα, τα ελαφρά,
τα σμυρναίικα, τα ρεμπέτικα, τα αρχοντορεμπέτικα,
τα λαϊκά και τα σκυλάδικα, είναι οι μουσικές εκφράσεις
πάνω στις οποίες ο συγκρητισμός των ιδεών και
των αισθητικών τροφοδότησε μια σειρά από επάλληλα
ρεύματα δημοφιλίας, άρρηκτα ζυμωμένα με τον
νεοελληνικό πολιτισμό. Δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι
συγκροτούν τη μουσική «κοινή» της ελληνικής
κοινωνίας, τον κατ' εξοχήν οικείο ήχο, που συνοδεύει
σχεδόν όλες τις ιδιωτικές και δημόσιες εκδηλώσεις της.

graphic art

ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ

- + Σχεδίαση - Παραγωγή Εφημερίδων
- + Εκδόσεις Βιβλίων, Περιοδικών
- + Βιβλιοδεσίες PUR, Hotmelt, Καλλιτεχνικές

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΦΑΟΣ

